

УДК 725.1

В.Г. Чернявський,*кандидат архітектури, доцент, професор кафедри КТД, НАУ*

ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ГРОМАДСЬКИХ БУДІВЕЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ

Анотація: у статті розглядаються основні фактори, що впливають на формування інтер'єру громадських будівель соціальної сфери в Україні.

Ключові слова: громадські будівлі, формування інтер'єру, фактори, просторова організація, функціональна доцільність.

Громадські будівлі соціальної сфери – учбово-виховні, лікувально-профілактичні, торгівлі і громадського харчування житлових утворень створюються з метою проведення в них самих різних життєвих процесів — виховання і освіти, лікування, громадського обслуговування, культури, відпочинку і так далі. Всі ці, іноді дуже складні біологічні і соціальні процеси вимагають відповідних умов для їх організації.

Складність формування інтер'єру громадських будівель полягає у великому діапазоні їх функцій. У кожному типі однієї і тієї ж громадської будівлі ми знаходимо суттєві відмінності залежно від його місткості, трактування функції, містобудівної ситуації [1].

Досвід проектування та реалізації інтер'єрів громадських будівель соціальної сфери в Україні виявив необхідність розгляду основних факторів, які впливають на їх формування у зв'язку зі змінами, що відбуваються в Україні, а також в економічних відносинах. До них можна віднести наступні фактори: соціально-економічні, функціонально-технологічні, інженерно-технічні і екологічні, містобудівні і природно-кліматичні, психофізіологічні, естетичні та інші [2, 3, 4].

Кожен з цих факторів слід розглядати окремо, але при створенні просторового середовища враховувати їх взаємозв'язок як єдину категорію утворення тих якостей, які містять економічні і архітектурно-художні характеристики, без яких утворення простору неможливе.

У об'ємно-планувальному вирішенні будь-якої споруди завжди знаходить віддзеркалення його соціальна функція. Вона простежуватиметься по суті процесів, які носять утилітарний характер, а також в конструктивних і художніх засобах, які утворюють форму.

Організація внутрішнього простору будівель є складним і важливим соціальним явищем з великим різноманіттям точок їх сприйняття. А також

відповідає за творчий процес, який починається глибоким проникненням в суть соціальної функції, в структуру соціально-економічних і художніх задач[3].

Економіка також впливає на організацію внутрішнього простору, в значній мірі визначає пошуки найбільш раціональних і ефективних рішень, враховуючи особливості обмеженого бюджетного фінансування об'єктів соціальної сфери.

Надалі, з підвищенням добробуту населення економічний фактор матиме певне значення, хоча характер його може змінитися. Подальше впровадження автоматизації, електроніки і комп'ютерних технологій змінять уявлення про якість формованого внутрішнього середовища. У цих нових умовах високий рівень загальної культури населення і економіка можуть скласти органічну єдність [1].

Просторова організація будівлі починається з виявлення смислової частини просторового середовища, вивчення функціональних процесів, розкриття суті практичних задач. Осмислення функціональних процесів дозволяє правильно визначати головні і другорядні процеси і знаходити їх взаємозв'язок, стрій, порядок планувальної організації простору.

Функція є важливим фактором об'ємно-планувальної структури, визначає принципове вирішення будівлі, дозволяє виявити склад приміщень, їх габарити і систему взаємозв'язку між ними. Вона завжди обумовлена призначенням просторового середовища і відображає процеси людської діяльності, які визначають не тільки композиційні вирішення, але розкривають повноту участі всіх його елементів, що становлять.

Вирішуючи задачу формування інтер'єру будівлі, необхідно погоджувати і визначити:

- функціональне призначення інтер'єру з технічними і економічними вимогами;
- абсолютні параметри інженерно-технічних пристроїв (опалювання, вентиляція і освітлення);
- відносні величини просторового середовища (пропорції, масштаб, ритм);
- характер предметного наповнення інтер'єру (меблі, обладнання, вироби і твори мистецтва і ін.). При цьому архітектор визначає доцільність декоративно-художніх і будівельних засобів, розкриває характер колірного вирішення приміщень.

Органічно організованим внутрішнім простір буде тільки в тому випадку, якщо він повністю відповідає функціональним вимогам. Функція — це один з факторів постійної дії. Вплив функції на вирішення архітектури інтер'єру є значним, але при цьому необхідно враховувати, що цей фактор діє не сам по собі, а разом з іншими [3].

Кожен з перерахованих основних факторів багатогранний і являється сукупністю різних умов, ступінь впливу їх не однозначна. Функціональні вимоги, будучи складним комплексом, є одним з провідних факторів, що впливають на архітектуру його інтер'єру. Практика показує, що в тих випадках, коли при проектуванні приділяється велика увага функціональній стороні, інтер'єри будівель виходять художньо вдалішими, простішими і цілісними.

Важливим фактором просторової організації будівлі являються інженерно-технічні вимоги, в основі яких на шляху уніфікації і індустріалізації будівництва будівель даного типу лежить принцип створення надійних, міцних і стійких конструкцій. Суть цього явища — виявити залежність архітектурної форми від конструктивних вирішень просторового середовища і розширити межі архітектурної творчості у сфері інженерно-технічних знань.

Конструкція і архітектурна форма повинні бути єдині. Краса архітектури, значною мірою, полягає в розвитку конструкції [1]. Тому використання сучасних конструкцій і конструктивних систем дасть можливість використання їх як архітектурно-художній засіб організації просторового середовища.

Доцільність конструктивного рішення є безперечною, якщо функція в ній являється провідною композиційною темою, розкриваючи можливості архітектурної пластики, а наявність вертикальних і горизонтальних поверхонь огорожі не позначиться на цілісності і художній виразності простору.

Одне із завдань при організації інтер'єру — це знайти перехід від зовнішнього простору до інтер'єру, який допомагав би освоєнню внутрішнього простору. Прийоми організації зв'язку інтер'єру із зовнішнім середовищем різноманітні, і вони розраховані в основному на пошук економічних і ефективніших варіантів.

При формуванні внутрішнього простору необхідна ізоляція функціональних процесів, що не порушує їх послідовності і взаємозв'язку. Така ізоляція забезпечується за допомогою перегородок, перепадів висот, обладнання, засобів, що трансформуються, внутрішніх отворів і так далі. Знайдена конструктивна система повинна вирішуватися мінімальними засобами.

Великий вплив на характер інтер'єру можуть надати ті матеріали і конструкції, які будуть застосовані для здійснення проекту в натурі. Декоративні властивості матеріалів, вживаних при формуванні інтер'єру здатні стати засобом виразності композиції інтер'єру. Сучасні вимоги визначають використання екологічно чистих матеріалів, що найактуальніше стосовно будівель соціальної сфери (садки, школи, поліклініки і лікарні).

Суттєвим фактором просторової організації будівлі і його інтер'єрів є містобудівні особливості і природно-кліматичні умови.

Взаємодія містобудівного фактору з організацією внутрішнього простору будівлі продиктована не тільки вимогами функціональних процесів, технічних засобів, санітарно-гігієнічними і природно-кліматичними умовами, а і можливостями якісного збагачення інтер'єру будівель, підпорядкування його закономірностям сприйняття всіх властивостей зовнішнього середовища. Краса пейзажу має сприйматися з внутрішнього простору і надавати дію на засоби виявлення цієї краси. У основі повинен бути принцип органічного зв'язку архітектури з природою.

Однією з вимог до організації внутрішнього середовища є необхідність створення якнайкращих кліматичних умов в інтер'єрі. Для цього необхідно використовувати те корисне, що дають природні умови даної місцевості і виправити або пом'якшити їх несприятливі прояви.

У сучасних умовах енергозбереження, один з напрямів проектування — формування будівель з компактнішими планами. Подвійне, потрійне скління надійна ізоляція стін і конструкцій, орієнтація світлових отворів — все це впливає на організацію внутрішніх просторів, додаючи свої особливі якості інтер'єру.

Щодо учбово-виховних і лікувально-профілактичних будівель велике значення має урахування психофізіологічного фактору. В зв'язку з цим виникає необхідність створення виділеного простору, оптимального штучного клімату, колірною, світловим і акустичним комфортом, і, нарешті, створення інтер'єру, що позитивно впливає на емоційну сферу. Велика роль тут може бути відведена витворам мистецтва в структурі інтер'єру. Успішність проведення тих або інших суспільних процесів, а також настроїв людини як головна ланка формування психіки залежать багато в чому від того, як створено це штучне середовище. Створення сучасного інтер'єру як гармонійно цілісного треба розуміти так само, як і формування середовища, що впливає сприятливо на психіку людини і що бере участь таким чином в її розвитку [5].

Організація інтер'єру є естетичною діяльністю і в цьому відношенні виступає як частина художньої культури суспільства. У вирішенні інтер'єру громадської будівлі активно виявляється естетичне відношення людини до дійсності. Побудова інтер'єру відповідно до естетичних установок має основною метою досягнення емоційно сприйманої єдності, узгодженості окремих його різноякісних елементів. З іншого боку, художньо виразний інтер'єр не тільки місце протікання функціональних процесів. В процесі будь-якої діяльності чоловік одночасно естетично оцінює, усвідомлює і виражає її. Ця оцінка завжди має особовий характер і тому естетична організація інтер'єру — це засіб його індивідуалізації. Таким чином, в даний час значення естетичного початку в організації інтер'єру зростає. [6].

Естетичні вимоги в організації внутрішнього середовища конкретизуються під впливом певного історичного етапу в розвитку художньої культури, конкретизуючись в рамках певного загально художнього напрямку, естетичні установки набувають характеру загальних методів, засобів досягнення естетичної гармонії предметно-просторового середовища.

Таким чином, необхідно відзначити, що проектування інтер'єру громадських будівель соціальної сфери визначається єдиною архітектурною логікою для архітектури взагалі, з урахуванням специфіки формування інтер'єру. Створити інтер'єр — означає послідовно відповісти комплексу вимог, одночасно вирішивши безліч найпомітніших суперечностей.

Рішення цієї задачі можливе лише на рівні найсучасніших досягнень науки, техніки і мистецтва. Архітектура громадських будівель, так само як і найважливіша складова її — внутрішній простір, виникає як складна система взаємозв'язків, що відображають все різноманіття суспільних і соціальних потреб людини, ідеології і естетичних поглядів суспільства, містобудівних і природних умов і матеріально-технічних можливостей.

Література

1. Лисициан М.В. Интерьер жилых и общественных зданий: Учебник для вузов / Мигран Вартанович Лисициан, Елена Борисовна Новикова, Зоя Васильевна Петунина. – Москва: Стройиздат, 1973. – 240 с.
2. Куцевич В.В. Реформування архітектурно-методичної бази проектування об'єктів соціокультурного призначення в сучасних умовах України: Дис... докт. арх.: 18.00.02 / КНУБА – К., 2004.- 34 с.
3. Чубарев Ф.Е. Организация внутреннего пространства зданий / Федор Ермолаевич Чубарев. – К.: Будивэльнык, 1989. – 96 с.
4. Ежов В.И. Архитектура общественных зданий и комплексов / Валентин Иванович Ежов, Сергей Валентинович Ежов, Дмитрий Валентинович Ежов. – Киев: ВИСТКА, 2006. – 380 с.
5. Новикова Е.Б. Интерьер общественных зданий: (художественные проблемы) / Елена Борисовна Новикова. – Москва: Стройиздат, 1984. – 272 с.
6. Чернявський В.Г., Декоративне мистецтво як ефективний засіб архітектурно-художньої виразності інтер'єрів громадських будівель / Володимир Чернявський, Костянтин Чернявський // Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель: Зб. наук. пр. – К.: КиївЗНДІЕП, 2006. – С. 18-21.

Аннотация

В статье рассматриваются основные факторы, влияющие на формирование интерьера общественных зданий социальной сферы в Украине.

Ключевые слова: общественные здания, формирование интерьера, факторы, пространственная организация, функциональная целесообразность.

Annotation

Main factors, influencing on forming of interior of public buildings of social sphere in Ukraine, are consider in the article.

Keywords: public buildings, forming of interior, factors, spatial organization, functional expedience.

УДК 7.012:725.39(045)

І. С. Ткаченко,

студентка 6-го курсу кафедри комп'ютерних технологій дизайну НАУ,

І. О. Кузнецова,

доктор мистецтвознавства

завідувач кафедри комп'ютерних технологій дизайну НАУ

ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ІНТЕР'ЄРУ ОФІСНОГО ЦЕНТРУ АВІАКОМПАНІЇ

Анотація. Стаття присвячена розкриттю сутності засобів формування інтер'єру офісного центру авіакомпанії. Висвітлено вплив кольору, форми, матеріалу та освітлення на формування художнього образу інтер'єру офісу.

Ключові слова: інтер'єр, офіс, авіакомпанія, засоби, форма, матеріал, колір, освітлення.

Постановка проблеми. В зв'язку з економічним розвитком на території України зросла кількість компаній, що спеціалізуються на авіаперевезеннях. Це дало поштовх в будівництві і проектуванні інтер'єрів офісних центрів для даних компаній. Створення художнього образу є одним з основних завдань при розробці інтер'єру офісного центру. Виникає потреба встановлення основних засобів формування художнього образу, що відповідатимуть потребам системної роботи авіакомпанії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розкриття впливу освітлення на формування інтер'єру представлено у статті Скриннікова І. [4]. Питання використання засобів створення художнього образу громадських приміщень